

Wapperende vlaggen!

Het Heidestatieplein is een rustgevende en sfeervolle plek, als iedereen blijft waar het moet en rustig aan doet. Soms speelt de bareel de rustverstoorder; maar even wachten en het leven kan weer verder gaan. Ik wilde jullie aandacht trekken op de vijf vlaggenmasten. Een beetje wind en de vlaggen wapperen rustig! Het geeft een feestelijk gevoel. De eerste vlag, die ik tegenkom, als ik aan het station de hoek omdraai, is deze van Canada. Een helrood gestileerd elf puntig Esdoornblad op een

hel wit vlak. Dit Esdoornblad staat symbool voor de Canadese jongens die hier, zo ver van huis, de Duitse bezetters moesten verdrijven. Vooraleer die klus geklaard werd vielen er enkele duizenden jonge jongens uit dit verre prachtige land. Aan het einde van het plein, achter de muur, staat er een groep Esdoorns, als levend aandenken aan het geen hier meer dan 75 jaar geleden gebeurd is. De eerste Canadezen mocht ik ontmoeten in Heide op de hoek van de Withoeflei en de

Heidestatiestraat. Met zijn drieën of vieren zaten ze in een "Brenn Carrier". Drie meisjes uit onze gemeente, die ook stonden te kijken, vlogen rond hun nek en begonnen hen overvloedig te kussen. Een van de Canadezen zei duidelijk: spreek maar Nederlands. Zij wilden informatie hebben over de Duitsers. Daarop draaiden ze onmiddellijk de kleine pantserwagen om en verdwenen in de Zandstraat, nu Canadezenlaan, in de richting vanwaar ze gekomen waren.

Als ik verder kijk zie ik onze eigen "Vlaamse Leeuw" dapper in de wind wapperen...Hoe komen wij aan een klauwende leeuw als symbool voor Vlaanderen? Men vermoedt dat deze leeuwenvlag ooit meegebracht werd van één van de vele kruistochten die in de Middeleeuwen plaatsgrepen. Van oorsprong is de leeuw volledig zwart. De aandacht op deze vlag werd getrokken door Hendrik

Conscience. Hij was de zoon van een Franse soldaat uit het leger van Napoleon, die verliefd werd op een Antwerps meisje. Samen met haar stichtte hij een gezin en bleef, na de terugtrekking van de Franse troepen, in het Antwerpse wonen. Als Fransman verkoos hij om in zijn moedertaal, het Nederlands dus, te schrijven. Het is van in het begin van het eerste millennium, dat de Vlaamse graven deze vlag gebruikten als symbool. Het Hertogdom Brabant was onderhorig aan de

Duitse Keizer en het Graafschap Vlaanderen aan de Franse koningen. De Vlamingen zijn een nijverig volkje en verzamelden veel rijkdom. Zij moesten belasting betalen aan de Franse koning Filips IV en dat deden ze met veel tegenzin, meestal ook veel te laat. Af en toe stuurde Filips IV een strafexpeditie waarbij de Vlamingen telkens in het zand beten. Maar één keer visten de Fransen zelf achter het net. De jongste dochter van de Graaf van Vlaanderen, Gwijde van Dampierre, was verloofd met de erfprins van Engeland. De Graaf van Vlaanderen was dooppeter van de Franse koning. De oude man ging zijn petekind opzoeken, om hem het heuglijke nieuws van zijn dochter aan te kondigen. In gezelschap van nog twee zonen gingen zij op stap naar Parijs. Reeds twee eeuwen echter waren Engeland en Frankrijk aartsvijanden van elkaar. De Franse koning ontstak in woede en liet zijn peter met zijn hele gezelschap in de gevangenis werpen. Filips IV stuurde ook nog een groep soldaten onder leiding van Graaf de Chatillon naar Brugge. Ze moesten in Vlaanderen maar eens een toontje lager leren zingen. Toen du Chatillon met zijn soldaten na aankomst in Brugge ingekwartierd ware wisten de "Klauwaerts", tegenstanders van de Fransen, "Leliaerts" genoemd, dat zij snel moesten handelen, anders zouden zij de volgende dag het onderspit delven. In de vroege morgen overvielen de Klauwaerts de ingekwartierde soldaten, om er zoveel mogelijk te doden. Deze gebeurtenis is bij ons nog steeds bekend als de Brugse "Vroegmetten". Een klein deel en Graaf du Chatillon konden ontsnappen en vluchtten naar de burcht in de vesting van Kortrijk. Enkele ruiters kregen de kans en reden zo vlug als zij konden naar Parijs, om hulp. FilipsIV zond een leger naar Kortrijk, om du Chatillon te ontzetten. Vlak buiten de stadsmuren lag er een drassig terrein "Kouter" genoemd. Als een brede rivier stroomde de Leie langsheen Kortrijk en hierrond lag de versterkte vesting, waarvan de burcht een deel uitmaakte. Aan de andere kant van de stad liep er een brede slijkerige beek die in de Leie uitmondde. De jongste zoon van de Graaf van Vlaanderen (die tussen haakjes 18 kinderen had) werd opperbevelhebber. Graaf de Renesse, die ook mee in de bres sprong, bezat een kasteel in Hulst en Zeeuws Vlaanderen. Hij was een zeer goed strateeg. Alle gilden in Vlaanderen werden opgetrommeld. Deze uit leper moesten de burcht bewaken, om een uitval van uit de burcht op te vangen. De andere gildeleden werden regelmatig verdeeld. Als wapen hadden zij een "Goedendag" bij. Dit bestond uit een stevige paal van ± 5 meter lang met stevige ijzeren pinnen erop. De onderkant van de paal stak in het slijk. Aan deze paal werd een ketting vastgebonden, zodat de ijzeren punt ervan ± 80 cm schuin boven de grond hing. Ieder paard, dat aan gegaloppeerd kwam en die punt in zijn onderbuik kreeg, was buiten strijd, en zo ook zijn ruiter. Voorheen werden de ridders nooit gedood, maar op bevel van de Renesse werden er geen krijgsgevangene gemaakt. Vroeger werden zij tegen een hoog losgeld ingeruild. Iedere strijdende groep droeg $\pm$ centraal een vlaggestandaard van zowat vijf meter hoog. De groep, die de strijd staakte, liet zijn vlag voorover zakken. Zij, die rond zo'n standaard geschaard stonden, waren allemaal stevige vechters. Een van hen, die rond onze "Leeuw" stond, was Willem van Saeftinghe, een lekenbroeder in de Abdij van "Ter Doest" in Lisseweghe. Hij had ooit ruzie met zijn abt en wilde hem een vuistslag toedienen, maar een Pater die tussen kwam ving de slag op en stortte dood neer. Ook de Graaf van Namen, gehuwd met de dochter van de Graaf van Vlaanderen, kwam met 200 Naamse ruiters helpen. Bij een aanval op onze Leeuwendag, onder leiding van de schoonbroer van de Franse koning, sneuvelde deze evenals zijn beroemd geworden paard. Onze "leeuw" bleef rechtop staan. Na deze strijd werden alle "gulden sporen" van de Franse ridders van het slagveld verzameld en in de hoofdkerk van Kortrijk opgehangen. Toen de Fransen later nog een terug kwamen, hebben ze deze allemaal terug meegenomen op die ene na, die ze hebben laten vallen.

Verder wandelend kom ik bij onze "nationale driekleur" terecht. Het is de vlag waarrond alle recht geaarde Belgen zich scharen als er zich voor ons hele land een belangrijke gebeurtenis voordoet. De kleuren

van onze nationale vlag laten ons herinneren aan deze van het wapenschild van het voormalige Hertogdom Brabant. Deze vlag stelde een "gouden leeuw" met rode tong en rode nagels op een zwarte achtergrond voor. Oorspronkelijk was ze bedoeld om de Franse driekleur, die gebruikt werd door de Frans gezinde revolutionairen, te vervangen. De kleuren herinneren ook aan een oude vlag met horizontale strepen van de Verenigde Nederlandse staten, die gebruikt werd tijdens de Brabantse omwenteling van 1789, toen nog de Oostenrijkse Nederlanden. Na de onafhankelijkheid van België in 1830 werd zij officieel erkend.

De volgende vlag, die ik wil begroeten is de vlag van de Europese Unie. Stralend blauw is zij met in

het midden een cirkel van 12 gouden sterren. Het aantal sterren houdt geen verband met het aantal lidstaten, maar het getal 12 staat wel symbool voor perfectie. De cirkel, waarin zij gezet werden, is een teken van eenheid solidariteit en harmonie tussen de volkeren van Europa. Vooraf was er een wedstrijd geweest, om een dergelijke vlag te ontwerpen. Een Fransman van katholieke huize las in de bijbel (openbaring geschreven door de evangelist Johannes) over een visioen,

waarbij Onze Lieve Vrouw verscheen tegen een blauwe lucht als achtergrond en met een kroon van 12 gouden sterren. Hij zond dit idee binnen zonder de afbeelding van O.L.Vrouw en hij won de wedstrijd. Sinds 1986 wordt deze vlag door alle Europese instellingen gebruikt en is officieel erkend. De eenentwintigste eeuw is de eeuw waarin Europa naar volwassenheid moet groeien. De landen van Europa moeten leren elkaar te steunen en te helpen om de agressie van de grootmachten zoals Rusland, China, Indië en de USA af te wenden en dit niet om oorlog te voeren, maar om in vrede elkaars belangen te behartigen. Deze vlag is een vlag van Hoop. De laatste vlag, die ik tegenkom is de vlag, die onze gemeente vertegenwoordigt en ik merk op deze vlag twee torens van drie verdiepingen op met in het midden een bisschopsstaf. Deze staf is het symbool van de Abt van Tongerlo. De torens zijn duiventorens. In vroegere tijden mochten alleen de adel, de rijken en de hogere geestelijkheid duiven houden. Duiven houden was een symbool van macht. Tijdens de oorlogen werden zij toen al als postduif gebruikt. Dit symbool was het wapenschild van de laatste abt van Tongerlo, voor dat Napoleon hier zijn intrede deed. In Horendonk bestaat er nog een plaatsaanduiding: "Duiventoren".

(bijdrage van Louis Verpraet, Heidestatiestraat)

Geen activiteit op het marktplein bij het EK voetbal!

We begonnen het al een beetje gewoon te worden, het WK of EK voetbal bracht een mooie activiteit op gang. In de maand juni dit jaar start opnieuw een EK-voetbal maar de organisatoren zullen heel wat voetballiefhebbers moeten teleur stellen. Er komt geen groot scherm om het voetbal op het marktplein te volgen. Enige schuldige hiervoor is corona. Zopas verspreidde de organisatie een berichtje: *Wij zijn enorm teleurgesteld, maar moeten de realiteit onder ogen zien: voorlopig zijn tot einde juni evenementen toegelaten met maximum 200 personen buiten, onder bepaalde voorwaarden dan nog. Daar is geen beginnen aan: we zouden veel te veel mensen moeten*

teleurstellen. Daarom gaan we het dit jaar dus niet doen, maar willen we meteen een oproep doen om bij de lokale horeca op kleinere schermen te gaan kijken. De horeca heeft een zeer moeilijke tijd

achter de rug en kan alle support gebruiken. Ook kleinere lokale initiatieven juichen wij toe. Wij als organisatie gaan dit jaar in ieder geval de matches van de Belgen op café zien. Wij hopen jullie daar tegen te komen. Wel zouden wij héél graag nu reeds aan jullie willen laten weten dat wij 100% zeker gaan voor het WK in Qatar 2022. Dat is dan meteen een extra uitdaging, want dat loopt van midden november tot midden december 2022. Lekker fris aan de vis dus! Maar daar is al lang over nagedacht, en daar komen we ten gepasten tijde op terug. Tot dan! Kalmthout Goes

Philip, Frank, Bart, Marc, Gert

De Ijsheiligen en de Kruisdagen!

Een herinnering die deze periode bij mij opkomt zijn de Kruisdagen en de Ijsheiligen. In mijn jeugd jaren was ik misdienaar en zo herinner ik ook dat er drie dagen na elkaar een korte processie werd gehouden in de omgeving van de kerk (O.L.Vrouw-centrum). De ene dag gingen we langs het Kruisbos, de volgende dag trokken we de Heikantstraat in en waar we de derde dag naartoe liepen weet ik niet meer. Het was een mini-processie met het kruis voorop, men noemde dit de "Kruisdagen". Maar wat was de bedoeling? We vonden volgende verklaring:

“De maandag, dinsdag en woensdag vóór Hemelvaart hebben in de katholieke traditie een eigen

naam. Het zijn de Kruisdagen. Zo worden zo genoemd, omdat van oudsher op die dagen een processie door de velden wordt gehouden, waarbij het kruis voorop gaat. De Kruisdagen zijn bedoeld om God te danken voor de schepping en de vruchten van de aarde. Tijdens de processie langs de velden wordt Gods zegen over een goede oogst afgesmeekt. Katholieken doen dit al sinds de eerste eeuwen op de 'Kruisdagen'. De oorsprong van de Kruisdagen gaat terug tot de vijfde eeuw. In het jaar 469 riep bisschop

Mamertus van de Franse stad Vienne op tot een boeteprocessie, omdat zijn stad leed onder aardbevingen en mislukte oogsten. In 511 nam de synode van Orléans dit gebruik over en paus Leo III sloot zich daar enkele tientallen jaren later bij aan. Sindsdien trekken de gelovigen in de drie dagen vóór Hemelvaart in processie door de velden en langs de akkers om te bidden voor een goede oogst.

En de ijsheiligen?

Een directe binding tussen de Ijsheiligen en de Kruisdagen is er dus niet, het ene heeft niets met het andere te maken. Alleen wat het tijdstip op de kalender betreft zijn deze twee gebeurtenissen ongeveer op dezelfde datum te plaatsen. Dit jaar worden de Ijsheiligen gevierd op 11 (Sint Mamertus) 12 (Sint Pancratius), 13 (Sint Servatius) en 14 mei (Sint Bonifatius). Ijsheiligen is ook één van de oudste en wellicht het bekendste begrip uit de volkswetkunde. De eerste berichten over deze "strengere heren" dateren van rond het jaar 1000. De Ijsheiligen ontleen hun benaming aan het gevaar van koud voorjaarsweer voor het gewas, dat in deze tijd in volle bloei staat. Een late vorstnacht kan nu veel schade aanrichten. Het is echter niet zo dat tijdens de Ijsheiligen de kans op een overgang naar koud weer groter is dan op andere dagen in het voorjaar. Abrupte veranderingen in temperatuur, die onder andere het gevolg zijn van

het nog relatief koude zeewater, zijn kenmerkend voor dit hele jaargetijde en kunnen ook in juni nog voorkomen. Wel neemt na half mei de kans op vorst sterk af en aan het eind van deze maand zijn temperaturen onder nul heel uitzonderlijk. In dat opzicht markeren de IJsheiligen meestal de overgang naar een periode met een meer zomers karakter. Het is een algemeen bekend gegeven dat je pas na IJsheiligen kan beginnen met het planten in de volle grond. Omstreeks deze tijd komt in West-Europa nogal eens een schade brengende nachtvorst voor. Hij begint meestal rond 7 mei met een koude noordenwind. Na deze dagen komt er in onze streek (Midden & Noord-Europa) geen nachtvorst meer voor.

Succes voor de horeca!

Gisteren mochten we voor het eerst terug gebruik maken van de terrasjes. Het is de eerste versoepeling voor de horeca, hopelijk een stap in de goede richting. Daarenboven ontving iedere Kalmthoutenaar deze week een horeca-bon ter waarde van 10 euro. Als het weer nu ook de komende dagen mee wil dan kunnen we terug wat genieten. Wij wensen de horeca-uitbaters veel succes toe in afwachting dat ook de binnenruimten weer kunnen gebruikt worden!

CORONAVIRUS

Heide vertelt is een tijdelijke uitgave

Redactie: Louis van den Buijs
vandenbuijslouis@gmail.com
0477/22.24.81

Eerder verschenen krantjes kan je downloaden via www.binkalmthout.be